МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія філологічних дисциплін

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни
«Українська мова (за професійним спрямуванням)»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Аеронавігація

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО
Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2022 р. № 8

СХВАЛЕНО
Методичною радою Кременчуцького
льотного коледжу
Протокол від 22.08.2022 р. № 1

ПОГОДЖЕНО
Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з соціально-гуманітарних та
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 р. № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії філологічних дисциплін, протокол від 15.08.2022 р. № 1

Розробник:
Голова циклової комісії філологічних дисциплін, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист Савченко О. А.

Рецензенти:
1. Доцент кафедри гуманітарних наук, культури та мистецтва, кандидат філологічних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського Шабуніна В. В.
2. Методист, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка Кулікова Т. В.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 272 Авіаційний транспорт (Аеронавігація).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: 1) сучасна українська літературна мова як один із складників загальнонаціональної мови; 2) офіційно-діловий стиль літературної мови, що становить основу мовної діяльності пілота (другого пілота); 3) засоби мови з точки зору їх доцільності/недоцільності, організації та вираження думок (в усній і письмовій формах) у професійній діяльності пілота (другого пілота); 4) документ як письмова реалізація офіційно-ділового стилю; 5) офіційно-діловий стиль у міжперсональному й публічному спілкуванні; 6) термінологія як основний показник лексики й інструмент діяльності пілота (другого пілота).

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є органічним продовженням таких гуманітарних дисциплін, як «Основи авіаційної психології», «Основи професійної етики», «Історія та культура України», «Психологія», «Логіка».

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Державна мова - мова професійного спілкування
2. Стилістична диференціація сучасної літературної мови
3. Нормативні засади мови авіаційного спрямування та граматична правильність мовлення пілота (другого пілота)
4. Усне професійне спілкування пілота (другого пілота)
5. Документ як писемна форма мови пілота (другого пілота)
6. Особливості укладання документів
7. Терміни та їх місце в професійному мовленні пілота (другого пілота)
8. Стандарти наукового стилю в професійній діяльності пілота (другого пілота)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є: забезпечення розвитку культури індивідуального професійного мовлення здобувачів освіти; формування наукових уявлень про функціонально-стильові особливості сучасної української літературної мови і передусім знань про офіційно-діловий стиль як основу професійного мовлення пілота (другого пілота); надання необхідної допомоги пілотам (другим пілотам) у підвищенні рівня їхньої культури мовлення, формуванні умінь і навичок продуктивного комфортного спілкування з пасажирами та командою повітряного судна, запобіганні небажаним помилкам

під час виконання польоту та укладання необхідних документів державною мовою. Адже цілком зрозуміло, що від мовної грамотності залежить швидкість і повнота виконання поставленого перед пілотом (другим пілотом) завдання та збереження життя і здоров'я пасажирів повітряного судна.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є:

1. формування чіткого і правильного розуміння ролі державної мови у професійній діяльності пілота (другого пілота);
2. забезпечення досконалого володіння нормами сучасної літературної мови;
3. вироблення навичок самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
4. розвиток творчого мислення здобувачів вищої освіти;
5. виховання поваги до української літературної мови та до мовних традицій;
6. формування навичок оперування авіаційною термінологією;
7. формування навичок редагування, коригування та перекладу наукових текстів;
8. усебічне сприяння розвиткові культури індивідуального професійного мовлення здобувачів вищої освіти;
9. свідоме засвоєння суспільно-визнаних норм мовленнєвої поведінки залежно від мети й обставин спілкування.

1.3. Згідно з освітньо-професійною програмою підготовки здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- норми сучасної літературної мови в авіаційній сфері;
- мовні засоби, які використовуються у професійному спілкуванні;
- особливості творення та вживання авіаційних термінів;
- найбільш поширені в авіаційній діяльності мовні штампи, кліше.

вміти:

- визначати основні мовні поняття;
- розрізняти норми літературної мови і реалізувати їх в усному та писемному мовленні;
- стилістично правильно висловлювати власну думку;
- послуговуватися лексичним багатством української мови, уживати слова відповідно до їхнього значення;
- добирати мовні засоби відповідно до професійної сфери діяльності;
- орієнтуватися в термінологічній системі свого фаху;
- дотримуватися національних стандартів системи авіаційних термінів;
- користуватися різними видами словників, довідковою літературою та іншими допоміжними джерелами, потрібними для самостійного вдосконалення мовної культури; безпомилково укладати документи.

1.4. Форма підсумкового контролю – екзамен (денна форма):
На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS (денна форма навчання).
1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність		
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК- 1	Готовність (здатність) здобувачів освіти засобами української мови успішно взаємодіяти у процесі розв'язання життєвих проблем
	ЗК - 2	Збагачення активного словника здобувачів освіти, засвоєння мовленнєвих жанрів, формування навичок ефективної комунікації та всіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння і письма), набуття досвіду розв'язання життєвих проблем засобами мови
	ЗК - 3	Засвоєння питань теорії мови, що є базовими для формування навичок нормативного мовлення здобувачів освіти, мовленнєвої культури, оволодіння нормами сучасної української літературної мови
	ЗК - 4	Сформоване ціннісне ставлення здобувачів освіти до мови свого народу , наявність досвіду послуговування державною мовою
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	ФК - 1	Формування чіткого і правильного розуміння ролі державної мови, зокрема української мови (за професійним спрямуванням), у професійній діяльності пілота (другого пілота)
	ФК - 2	Формування навичок оперування авіаційною технічною термінологією у пілота (другого пілота)
	ФК - 3	Формування навичок редагування, коригування та перекладу наукових текстів у пілота (другого пілота)
	ФК - 4	Усебічне сприяння розвиткові культури індивідуального професійного мовлення пілота (другого пілота)

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

З.

Тема № 1 Державна мова – мова професійного спілкування

Предмет курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)», його основні завдання. Специфіка курсу порівняно з іншими навчальними дисциплінами. Місце української мови серед інших мов світу. Історія становлення та розвитку української мови. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. Літературна мова - показник розвиненості нації. Складові частини загальнонаціональної мови, причини й умови їх формування. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Поняття про державність мови. Мовна ситуація сьогодення. Закон України «Про засади державної мовної політики».

Тема № 2 Стилістична диференціація сучасної літературної мови

Поняття функціонального стилю. Функціональні стилі сучасної української літературної мови, причини їх існування. З історії розвитку стилів української мови. Класифікація стилів сучасної української літературної мови.

Основні ознаки кожного із стилів; приклади різностильових текстів. Причини стилістичних помилок. Характеристика розмовного, публіцистичного та художнього стилів: функції, жанри, ознаки, мовні засоби, різновиди. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів. Офіційно-діловий стиль як основа професійної сфери пілота (другого пілота). Структура ОДС, що відображає специфіку діяльності і мовних потреб членів суспільства в різних сферах життя. Основні риси ОДС. Мовні особливості офіційно-ділового стилю. Текст як форма реалізації мовно професійної діяльності. Класифікація ділових та наукових текстів: розповідь, опис та роздум. Елементи і компоненти тексту. Взаємозв'язки між реченнями: ланцюговий, паралельний, дискантний, перспективний. Поняття «патогенний текст». Способи нейтралізації шкідливих текстів в Україні.

Тема № 3 Нормативні засади мови авіаційного спрямування та граматична правильність мовлення пілота (другого пілота)

Роль мовної культури в житті людини і пілота (другого пілота)зокрема. Культура мови як складова частина загальної культури пілота (другого пілота). Причини низького рівня мовної культури та можливості їх усунення. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Комунікативні ознаки культури мови.

Мовні норми. Ознаки мовних норм. Класифікація норм української літературної мови. Норма та правило. Робота над нормами. Словники у професійному мовленні. Типи словників. Роль словників у підвищенні мовленнєвої культури пілота (другого пілота). Граматична правильність як ознака культури мовлення пілота (другого пілота). Морфологічні особливості

ОДС. Особливості вживання іменників в ОДС. Прикметник в текстах ОДС. Правила спеціального оформлення і запису цифрової інформації. Займенник. Поширені помилки під час вживання стійких словосполучень із займенниками у результаті калькування російських відповідників. Графічні скорочення та абревіатури в ОДС. Вимоги до скорочування в документах. Правила узгодження присудка з підметом. Синтаксичні особливості ОДС.

Тема № 4 Усне професійне спілкування пілота (другого пілота)

Спілкування як основа діяльності пілота (другого пілота). Функції спілкування. Види, тональності, типи і форми професійного спілкування. Моделі спілкування. Основні закони спілкування.

Індивідуальний мовний стиль. Фактори, що формують індивідуальний стиль мовлення. Невербальні компоненти спілкування.. Чоловічий та жіночий стиль спілкування.

Службовий мовний етикет пілота (другого пілота). Функції мовного етикету. Особливості і критерії вибору потрібної форми. Мовний етикет у ділових ситуаціях. Мовний етикет як показник відповідних ділових стосунків між людьми. Горизонтальні та вертикальні мовні настанови. Мовленнєвий етикет. Синонімічні ряди етикетних мовних формул. Стандартні етикетні мовні формули. Причини порушення мовного етикету.

Поняття ділового спілкування. Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування. Врахування невербальних факторів професійного спілкування (погляд, усмішка, відстань). Зони проведення ділового спілкування.

Приватне усне ділове мовлення. Функції та види бесід. Стратегії поведінки під час ділової бесіди. Співбесіда з роботодавцем. Етикет телефонної розмови. Публічне ділове мовлення. Ділова нарада: класифікація, правила та способи проведення. Переговори. Тактичні прийоми, які можна застосувати під час переговорів.

Публічний виступ як важливий засіб комунікації. Суть виступу. Функції оратора й особливості їх виконання. Складові частини виступу. Дещо про передумови успіху виступу: цікавість, темп говоріння, місце виступу, знання аудиторії, знання теми. Заповіді ораторові.

Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу. Види публічного мовлення. Культура сприймання публічного виступу. Уміння ставити запитання, уміння слухати. Підготування виступу.

Тема № 5 Документ як писемна форма мови пілоти (другого пілота)

Документ як писемна форма ділової мови. Походження слова «документ», його відповідники в українській мові. Офіційні визначення слова «документ», зафіксовані в державних стандартах України. Характерні ознаки документа. Двоєдина природа документа як одна з основних особливостей його як системи. Особливості документування в авіаційній галузі. Функції документа (загальні та спеціальні). Основні вимоги до офіційних документів.

Критерії, що лягли в основу класифікації ділових паперів. Класифікація документів за ступенем стандартизації й регламентації.

Нормативна база з діловодства. Вимоги державних стандартів України до оформлення документів. Виправданість і об'єктивність стандартизації.

Основні реквізити документів (назва, заголовок, адресат, дата, підпис, печатка, нумерація сторінок, членування тексту, затвердження, погодження, резолюція) та вимоги до їх оформлення.

Основні правила оформлення документів. Нумерація сторінок. Вимоги до мови документа. Головні принципи, яких слід дотримуватися при підготовці тексту документів. Тексти ділових паперів: види, вимоги, зразки.

Тема № 6 Особливості укладання документів

Поняття авіаційного документа. Класифікація та загальні правила укладання авіаційних документів.

Визначення назви (виду) документа за функціями, за наявними реквізитами. Аналіз деяких документів: основне призначення і реквізити, ступінь стандартності, основні засоби творення, можливі помилки в укладанні та способи їх уникнення. Виготовлення бланків для деяких документів. Редагування ділових паперів.

Документація з кадрово-контрактних питань. Резюме. Характеристика. Рекомендаційний лист. Заява. Види заяв. Автобіографія. Особовий листок з обліку кадрів. Наказ щодо особового складу. Трудова книжка. Подання. Обліково-фінансові документи. Доручення. Розписка. Організаційно-розпорядчі документи. Наказ. Класифікаційні ознаки наказу як документа. Основні вимоги до тексту наказу та витягу з наказу. Довідково-інформаційні документи. Довідка. Службова записка. План роботи. Протокол, витяг з протоколу. Звіт. Етикет службового листування. Класифікація листів. Реквізити листа та їх оформлювання. Різні типи листів. Вимоги до змісту й форми документів.

Тема № 7 Терміни та їх місце в професійному мовленні пілота (другого пілота)

Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія. Ознаки терміна. Різниця між словом і терміном. Термінологія обраного фаху. Способи творення термінів.

Особливості авіаційної термінології. Авіаційна термінологія. Лексичний склад і межі авіаційної термінології. Основні вимоги, що висуваються до авіаційного терміна. Труднощі слововживання в авіаційному мовленні. Професіоналізми та номенклатурні назви. Нормування, кодифікація і стандартизація термінів. Мовні штампи і кліше.

Класифікація авіаційних термінів. Структурні типи авіаційних термінів.

Термінологічний склад мови за походженням. Основні способи творення авіаційних термінів. Особливості сучасної української авіаційної термінології. Словники з авіаційної термінології: особливості побудови і роботи з ними.

Тема № 8 Стандарти наукового стилю в професійній діяльності пілота (другого пілота)

Становлення і розвиток наукового стилю української мови. Роль науки в житті правового суспільства. Лінгвістична характеристика наукового стилю мовлення. Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Принципи укладання наукових текстів. Класифікація наукових текстів за функціональним призначенням. Структура та загальні вимоги до наукового тексту. Читання наукового тексту та проведення компресії.

Оформлювання результатів наукової діяльності. Поняття «науковий результат». Конспект як особливий вид тексту, в основі якого лежить аналітико-синтетична переробка інформації (вихідного тексту). Види конспектів та основні ознаки. Корисні поради щодо укладання конспекту. Тези та правила їх укладання. Вторинні наукові жанри (анотація та реферат).

Мовне оформлення наукового дослідження. Основні вимоги до написання курсової роботи. Стандартні мовні звороти, що використовуються в основній частині наукової роботи. Головні мовні засоби у науковому стилі за підрозділами літературної мови (лексика, фразеологія, морфологія, синтаксис).

Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання посилань.

Науковий етикет. Значення мовного етикету в комунікації науковців.

Структура мовного етикету в науковому стилі. Сучасні формули звертань, запитань, подяк, якими послуговуються вчені.

3. Рекомендована література
Нормативна база

1. Конституція України. – К., 1996.
2. Закон України «Про засади мовної політики в Україні». – К., 2012.
3. Інструкція з діловодства в системі МВС України. / Наказ МВС України 23.08.2012 № 747. – К., 2012.
4. Інструкція з оформлення документів у системі МВС України. / Наказ МВС України 25.07.2012 № 650. – К., 2012.
5. Перелік документів, що утворюються в процесі діяльності органів внутрішніх справ, навчальних закладів, підприємств, установ, організацій системи МВС України, із зазначенням строків зберігання документів. / Наказ МВС України 04.06.2002 № 519. – К., 2002.
6. ДСТУ 4163-2010. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів. – К., 2010.
7. ДСТУ 2732-2012. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення. – К., 2012.
8. ДСТУ 3843-2013. Державна уніфікована система документації. Основні положення. – К., 2013.

9. ДСТУ 3844-2013. Державна уніфікована система документації. Формуляр-зразок. Вимоги до побудови. – К., 2013.

10. ДСТУ 2395 – 2010 Обстеження документа, встановлення його предмета та відбір термінів індексування. Загальні вимоги.

11. ДСТУ 3325 – 2009 Термінологія. Визначення основних понять.

12. ДСТУ 3582 – 2008 Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила.

13. ДСТУ 3966 – 2000 Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять.

Основна

1. Англо-російсько-український тлумачний словник до МЕГАмодульного навчального комплексу “Аеронавігація”. / Уклад. В.П.Бабак, В.П.Харченко, Ю.В.Зайцев. — К.: Книжкове вид-во НАУ, 2007.

2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. / Уклад. В.Т.Бусел. — К., 2005.

3. Глущик С. В. Сучасні ділові папери: [Навчальний посібник] / С. В. Глущик, О. В. Дияк, С. В. Шевчук. - К., 2001.

4. Головащук І.С. Словник-довідник з правопису та слововживання. - К., 2008.

5. Дорошенко С.І. Граматична стилістика української мови. - К., 2002.

6. Єрмоленко С.Я. Новий російсько-українській словник-довідник. — К., 2006.

7. Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова: [Підручник для вищих навчальних закладів] / М. Г. Зубков. – Харків, 2007.

8. Коваль А.П. Ділове спілкування. / А.П.Коваль. - К., 2002 .

9. Мацюк З. Українська мова професійного спрямування: [Навчальний посібник] / З. Мацюк, Н. Станкевич. - К., 2005.

10. Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні: Модульний курс: Навч. пос. / В. І. Мозговий. - К., 2006.

11. Нелюба А. М. Теорія і практика ділової мови / А. М. Нелюба. – Х., 2007.

12. Панько Т.І. та інші. Українське термінознавство: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. / Т.І. Панько, Г. Мацюк, І.Кочан. - Львів, 2004.

13. Плотницька І. М. Ділова українська мова: [Навчальний посібник] / І. М. Плотницька. – К., 2006.

14. Російсько-українсько-англійська авіаційна термінологія: [Посібник] /Д.Г.Бабейчук. – К., 2000.

15. Російсько-український словник-довідник термінів і словосполучень з авіоніки. / Уклад. А.В.Скрипець, О.І.Варченко, Л.Ф.Верхулевська, Л.Г.Скуратівська, О.М.Степко.– К., 2002.

16. Словник авіаційних термінів. / Уклад. О.А.Савченко. – Кременчук, 2011.
17. Словник української мови: У 11 т. — К., 1971 — 1981.
18. Сучасна українська мова: [Підручник] / За ред. О.Д.Пономарева. – К., 2001.
19. Томан І. Мистецтво говорити. / І.Томан. – К., 2006.
20. Український орфографічний словник. / За ред. В.М.Русанівського — К., 2006.
21. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. — К., 2007.
22. Чмут Т.К. Культура спілкування. / Т.Чмут– Хмельницький, 2009.
23. Шевчук С.В. Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням [Підручник] / С.В.Шевчук. – К., 2011.
24. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. / І.Ющук. – К., 2007.

Інтернет-ресурси

- http://www.mova.info
- http://www.mova.info/links.aspx?l1=184
- https://twitter.com/#!/ukrayinskamova
- http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/
- www.pravopys.net

4. Засоби оцінювання здобувачів освіти

1. Предмет і завдання курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)», його роль і значення у професійній діяльності пілота (другого пілота)
2. Поняття мови. Функції мови
3. Поняття національної мови. Українська національна мова
4. Поняття літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови
5. Усне та писемне мовлення
6. Нижча форма української національної мови
7. «Ділова мова» та «мова (за професійним спрямуванням)»
8. Мовна та мовленнєва професійна компетенція. Ознаки професійного мовлення
9. Мовне питання у різних державах
10. Поняття державної мови. Мова професійного спілкування
11. Мовне законодавство та мовна політика в Україні
12. Законодавчі акти про мову
13. Основні функціональні стилі української мови
14. Науковий стиль
15. Публіцистичний стиль
16. Художній та розмовний стиль

17. Епістолярний та конфесійний стиль
18. Функціональні особливості та ознаки офіційно-ділового стилю
19. Мовні особливості офіційно-ділового стилю
20. Функціональні підстилі офіційно-ділового стилю
21. Текст як основа мовно-професійної діяльності
22. Класифікація текстів залежно від змісту й будови
23. Взаємозв'язки між реченнями у тексті. Розташування частин тексту
24. Ознаки культури мови
25. Низький рівень мовної культури
26. Поняття мовної норми
27. Робота над орфоепічними нормами
28. Робота над акцентуаційними норма
29. Робота над орфографічними нормами
30. Робота над стилістичними нормами
31. Робота над лексичними нормами
32. Робота над морфологічними нормами
33. Робота над синтаксичними та пунктуаційними нормами
34. Словники у професійному мовленні. Типи словників.
35. Морфологічні особливості ОДС
36. Синтаксичні особливості ОДС
37. Графічні скорочення, абревіатури
38. Сутність спілкування. Спілкування і комунікація. Функції спілкування
39. Види, типи професійного спілкування. Основні тональності і моделі спілкування
40. Індивідуальний мовний стиль
41. Службовий мовний етикет пілота (другого пілота)
42. Мовний, мовленнєвий етикет. Стандартні етикетні ситуації.
43. Невербальні компоненти спілкування. Слухання і його роль у комунікації
44. Гендерні аспекти спілкування. Стратегії мовленнєвого спілкування
45. Поняття ділового спілкування. Стилі та моделі ділового спілкування
46. Приватне усне ділове мовлення
47. Ділова бесіда
48. Телефонна розмова
49. Публічне ділове мовлення
50. Наради, збори, перемовини, дискусії як форми колективного обговорення.
51. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Види публічного мовлення
52. Мистецтво аргументації. Мовні засоби переконування. Правила ведення дискусії
53. Підготовка до публічного виступу

54. Документ – це писемна форма ділової мови (ознаки, визначення, двоєдина природа)
55. Документ – це писемна форма ділової мови (функції, вимоги до укладання)
56. Класифікація документів
57. Стандартизація документів
58. Національний стандарт України. Склад реквізитів документів
59. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Вимоги до бланків документів
60. Поняття авіаційного документа (класифікація, вимоги до укладання)
61. Оформлювання сторінки. Вимоги до тексту документа
62. Документація з кадрово-контрактних питань (автобіографія, резюме, заява)
63. Документація з кадрових питань (характеристика, рапорт, трудова книжка)
64. Обліково-фінансові документи
65. Довідково-інформаційні документи
66. Організаційно-розпорядчі документи
67. Етикет службового листування
68. Термін та його ознаки
69. Основні способи творення наукових термінів української мови
70. Особливості авіаційних термінології (визначення, склад, вимоги)
71. Професіоналізми та номенклатурні назви
72. Кліше та мовні штампи
73. Класифікація авіаційних термінів
74. Основні способи творення авіаційних термінів
75. Особливості наукового мовлення
76. Принципи укладання наукових текстів
77. Класифікація наукових текстів. Структура наукового тексту
78. Наукова комунікація як складова фахової діяльності. Вимоги до наукового тексту
79. Культура читання наукового тексту. Поняття компресії
80. Оформлювання результатів наукової діяльності. Конспектування
81. Оформлювання результатів наукової діяльності. Тези
82. Оформлювання результатів наукової діяльності. Анотація
83. Оформлювання результатів наукової діяльності. Реферат
84. Мовне оформлення наукового дослідження
85. Науковий етикет

Документи, які необхідно знати: заява, характеристика, автобіографія, доповідна записка, протокол зборів, довідка, розписка, доручення, оголошення, графік робіт, відомість, звіт, пояснювальна записка, витяг з протоколу.